

Mediatelly

**Pnevmokokne okužbe
v ambulanti družinskega zdravnika**

prim. mag. Rajko Vajd

Specialist družinske medicine

Zdravstveni dom Medvode, Združenje zdravnikov družinske medicine

Streptococcus pneumoniae = pnevmokok

Pnevmokok

- Po Gramu pozitiven diplokok.
- Je del normalne mikrobne flore nosnožrelnega prostora predšolskih otrok v 50 %.
- 15 % zdravih odraslih ima prisotnega v nosnožrelnem prostoru.

Pnevmokok

- Slaba odpornost v zunanjem okolju.
- Prenos je kapljičen od nosilca ali bolnika s pnevmokokno okužbo.

Pnevmokok

- Za okužbo so dovzetni predvsem otroci mlajši od 5 let in starejši nad 65 let.
- Povzročča invazivne pnevmokokne bolezni in neinvazivne lokalne okužbe.

Pnevmokok

- Invazivne pnevmokokne bolezni:
invazivne pljučnice z bakteriemijo, sepsa in meningitis
- Neinvazivne lokalne okužbe:
neinvazivna pljučnica, vnetje obnosnih votlin, srednjega ušesa

Pnevmokok

- Pri otrocih najpogosteje povzroča vnetje srednjega ušesa.
- Pri odraslih do 20 % zunajbolnišničnih pljučnic potrebuje hospitalizacijo.
V Sloveniji do 6.000 letno.
- Visoka smrtnost kljub antibiotični terapiji.

Pnevmokok

- Okužbe pogostejše v zimskih mesecih.
- Pomemben dejavnik tveganja je gripa in akutne respiratorne okužbe.
- Ostali pomembni dejavniki tveganja so kronične bolezni in bolezni z okrnjeno imunostjo.

Pnevmokok

- Povečajo tveganje za pnevmokokno pljučnico:
KOPB in astma za 6 x
srčnožilne bolezni za 4 x
sladkorna bolezen za 3 x

Pnevmokok

- Zdravljenje:

Problem odpornosti pnevmokokov na antibiotike.

Občutljivost na penicilin.

Pnevmokok

- Cepljenje:
Učinkovita cepiva za preprečevanje pnevmokoknih okužb
- Dve vrsti “mrtvih” cepiv:
 - Polisaharidno PPV23 cepivo (Pneumovax)
 - Dve konjugirani cepivi PCV13 (Prevenar13) in PCV20 (Apexxanar)

Pnevmokok

- Izhodišča za cepljenje:
 - Od leta 2015 rutinsko cepljenje dojenčkov po shemi (2 + 1) s konjugiranim cepivom.
 - Za zdrave osebe nad 5 let do 65 leta se rutinsko cepljenje ne priporoča.

Pnevmokok

- Izhodišča za cepljenje:
 - Osebe s kroničnimi boleznimi – cepljenje z enim odmerkom cepiva PPV23 ali PCV20.
 - V vseh teh skupinah je revakcinacija le izjemoma potrebna.

Pnevmokok

- Izhodišča za cepljenje:
 - Osebe z okrnjeno imunostjo z enim odmerkom PCV20 ali pa po shemi s cepivom PCV13 in PPV23 v dvomesečnem razmaku.
 - V primeru ponovnega cepljenja s PCV20 najmanj leto dni po PCV13 ali PPV23
 - Plačnik samo cepiva PPV23 je ZZZS, preostalih ne, razen pri bolnikih z okrnjeno imunostjo.

Mediatelly

Pnevmokokne okužbe v ambulanti družinskega zdravnika

Author: Rajko Vajd

Producer: Lucija B. Petavs, Mediatelly